

آیین نامه آموزشی تلفیقی

آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته
(مصوب جلسه 339 مورخ 1376/2/14 شورای عالی برنامه ریزی)

(بخشنامه های متمم در محل مربوط در آیین نامه آموزشی به صورت الحاقی درج شده است)

مقدمه

بیش از شش سال از اجرای آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی مصوب اسفند ماه 1369 شورای عالی برنامه ریزی می گذرد و این مدت فرصت کافی بود تا نقاط ضعف و قوت آن بررسی و مورد توجه قرار گیرد. بر این اساس کمیسیون تدوین آیین نامه ها مأموریت یافت تا با استفاده از نظرات دانشگاهها و کارشناسان مسایل آموزشی خصوصا معاونین آموزشی دانشگاهها، آیین نامه مزبور را بررسی نموده برخی از مواد را اصلاح و تجدید نظر و اشکالات آن را بر طرف نماید. این کار صورت گرفت و آیین نامه جدید تدوین و جهت تصویب نهایی به شورای عالی برنامه ریزی پیشنهاد شد و شورای عالی برنامه ریزی نیز طی جلسات 316 الی 339 خود آن را بررسی و اصلاح و سپس در جلسه 339 به تصویب نهایی رسانید که به صورت متن پیوست جهت اجرا ابلاغ می شود. این آیین نامه، مجموعه ضوابط و مقررات آموزشی مصوب حاکم بر آموزش عالی در مقاطع کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته است که با هدف ایجاد هماهنگی در فعالیت های آموزشی دانشگاهها و به منظور ارتقای کیفیت آموزشی تدوین یافته است.

لکن آنچه در نیل به این هدفها اهمیت بسیار دارد، نحوه اجرا و بکار بستن دقیق ضوابطی است که در آیین نامه پیش بینی شده است و این مقصود فقط با هماهنگی مسئولان اجرایی و دانشگاهها، همکاری استادان و دانشجویان متعهد حاصل خواهد شد.

با امید تحقق این همکاری و هماهنگی و توجیه و تبیین این موضوع، تذکر چند نکته ضروری به نظر می رسد.

1- در آیین نامه تنها به ذکر اصول اکتفا شده است. آنجا که ساکت است تصمیم گیری بر عهده شورای آموزشی دانشگاه مربوط است لکن تغییر اصول و یا تفسیری مغایر با اصول آیین نامه، مجاز نیست و اگر ابهامی در عبارات مشاهده شود رفع آن بر عهده کمیسیون آیین نامه های شورای عالی برنامه ریزی است.

2- مسئولیت اجرایی این آیین نامه بر عهده دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی اعم از دانشگاهها، مجتمع های دانشگاهی، مراکز آموزش عالی، دانشکده ها و دیگر انواع واحدهای آموزشی عالی وابسته و تابعه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

3- مسئولان اجرایی، اساتید راهنما، مدرسان و دانشجویان، ملزم به رعایت و اجرای این آیین نامه هستند. هر عملی که خلاف این آیین نامه در جایی صورت گیرد از درجه اعتبار ساقط است و آن عمل به هیچ وجه در جای دیگر قابل استناد نخواهد بود.

- 4- لازم است دانشگاهها، دانشجویان را از آغاز تحصیل با مواد این آیین نامه آشنا سازند و به هنگام نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی و ابتدای هر سال تحصیلی اهم مواد آن را در اختیار دانشجویان قرار دهند.
- 5- دانشگاهها موظفند با تعیین استاد راهنما، دانشجویان را در انتخاب واحد های درسی و آشنایی کامل با اصول این آیین نامه یاری دهند و ترتیبی بر قرار سازند که انتخاب درس دانشجویان با مشورت و تایید استاد راهنما صورت گیرد و استادان راهنما موظف باشند هر نکته ای را که در بهبود وضع تحصیلی و کشف ذوق علمی دانشجویان موثر است به آنان یاد آوری نمایند.
- 6- استادان دانشگاهها باید نهایت دقت و توجه را در تصحیح اوراق امتحانی دانشجویان مبذول دارند و در مهلت مقرر در آیین نامه، نمرات نهایی امتحانات دانشجویان را به آموزش تحویل نمایند. چه بی توجهی به این مهم، بخش قابل توجهی از آیین نامه آموزشی را معطل گذاشته احتمالاً موجب تضییع حقوق دانشجویان خواهد شد.
- 7- چنانچه استادان محترم و مسئولان آموزشی آگاهند در برنامه های آموزشی مصوب شورای عالی برنامه ریزی، ریز مواد و محتوای بسیاری از دروس پایه و بعضی از دروس اصلی برای چندین رشته یا گرایش تحصیلی هم خانواده از یک یا چند گروه آموزشی مشترک است. مثل محتوای ریاضی 2 که برای تمام رشته های فنی و مهندسی، ریاضی، فیزیک، کامپیوتر و آمار یکسان است، لازم است مسئولان آموزشی دانشگاهها با مشورت بخش کامپیوتر به این دروس مشترک کد واحد اختصاص دهند و دانشجویان را به طور مساوی در کلاسها تقسیم نمایند تا از امکانات آموزشی به نحو بهتر، بیشتر و به طور بهینه استفاده شود.
- 8- کلیه دانشگاهها ملزم به اجرای دقیق و کامل برنامه های آموزشی مصوب شورای عالی برنامه ریزی می باشند و هیچ تغییری در عنوانها، تعداد و محتوای دروس و تغییر در دروس پیشنهاد مجاز نیست. چنانچه استادان و گروههای آموزشی در این گونه موارد نظری داشته باشند، می توانند نظر خود را در این زمینه به شورای عالی برنامه ریزی پیشنهاد نمایند.
- 9- در حالی که نیاز کشور به نیروی انسانی متخصص و آزموده بسیار زیاد ولی امکانات آموزشی عالی در کشور محدود است، بر عهده دانشگاهها است که از امکانات آموزشی حداکثر استفاده را به عمل آورند تا به یاری خداوند متعال در آینده شاهد شکوفایی فرهنگ و رشد کیفی آموزش عالی در سطح کشور اسلامی خود باشیم.
- در پایان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری امیدوار است با تصویب و ابلاغ این آیین نامه بسیاری از مشکلات دانشگاهها از لحاظ مقررات آموزشی بر طرف شود. با این امید نظرات مجریان، استادان و دست اندر کاران آموزشی عالی در خصوص نتایج حاصل از اجرای این آیین نامه، می تواند در جریان تجدید نظر های بعدی مورد استفاده و استناد قرار گیرد.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

و رئیس شورای عالی برنامه ریزی

تعاریف:

- 1- دانشگاه: به همه دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی اعم از آموزشی و پژوهشی، روزانه و شبانه، دولتی و غیردولتی، "دانشگاه" گفته می شود.
- 2- دانشکده: دانشکده واحدی از یک دانشگاه است که در رده خاصی از علوم فعالیت دارد. مانند دانشکده علوم، دانشکده برق، دانشکده الهیات و نظایر آن.
- 3- گروه آموزشی: گروه آموزشی واحدی از یک دانشکده یا دانشگاه است که در یک رشته خاص یا چند رشته متجانس فعالیت دارد. مانند گروه ریاضی، گروه معارف اسلامی و نظایر آن.
- 4- گروه برنامه ریزی: منظور از گروه برنامه ریزی یکی از گروههای نه گانه شورای عالی برنامه ریزی است که در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اسقرار دارند.
- 5- گروه آزمایشی: منظور از گروه آزمایشی یکی از گروههای آزمایشی سازمان سنجش آموزش کشور در امتحانات سراسری دانشگاهها است که داوطلبان را بر حسب رشته های انتخابی به گروههای خاص تقسیم می کند.
- 6- دوره: منظور از دوره در نظام آموزش عالی، مدت زمانی است که دانشجو وارد دانشگاه شده و در یک رشته خاص تحصیل می کند و در آن رشته فارغ التحصیل می شود. مانند دوره کاردانی، کارشناسی و ...
- 7- اداره آموزش: منظور از اداره آموزش، یک واحد اداری در یک دانشکده یا دانشگاه است که همه امور آموزشی مربوط به دانشجویان از قبیل نام نویسی، انتخاب واحد، انجام امتحانات، جمع آوری نمرات و اعلام نتایج بر عهده دارد.
- 8- استاد: هر عضو هیئت علمی که مسئولیت تدریس دروس نظری یا عملی را در دانشگاه بر عهده دارد استاد نامیده می شود.
- 9- رشته: رشته یکی از شعب فرعی گروههای علمی (علوم پزشکی، علوم انسانی، علوم پایه، فنی و مهندسی، کشاورزی، هنر، تربیت معلم و علمی - کاربردی) است که از لحاظ موضوع کاملاً مشخص و از دیگر موضوعات متمایز بوده و حداقل به یک کارآیی مشخص می انجامد. دروس مشترک در دو رشته متفاوت، نباید از 30 درصد کل واحدها در هر دو رشته تجاوز کند.
- 10- گرایش: هر یک از شعب یک رشته که ناظر بر یک تخصص باشد، گرایش نامیده می شود. اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از 7 درصد کل واحدهای رشته کمتر و از 30 درصد کل واحدها بیشتر باشد.
- 11- آیین نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص: منظور آیین نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مصوبه 74/12/16 وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. دانشجویان میتوانند جهت دریافت آیین نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاهها به سایت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به نشانی <http://www.msrt.ir/sites/students/default> مراجعه نمایند.
- 12- واژه ستاد: عبارت است از ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه
- 13- تعریف دانشجویان شاهد و ایثارگر: کلیه دانشجویان دانشگاههای تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که در یکی از موارد ذیل صدق کنند:
 - * فرزند (شهید، جاویدالآثر، آزاده، جانباز 50 درصد و بالاتر)
 - * جانباز 70 درصد با بالا
 - * همسر (شهید، جاویدالآثر، آزاده، جانباز 50 درصد و بالاتر)

- * جانبازان 25 درصد و بالاتر
- * آزادگان (با حداقل شش ماه سابقه اسارت)
- * جانباز با حداقل 15 درصد جانبازی و سه ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه
- * رزمنده با حداقل سابقه حضور داوطلبانه شش ماه متوالی و یا نه ماه متناوب در جبهه

فصل اول

شرایط ورود و نام نویسی

شرایط ورود

ماده 1:

شرایط ورود در دوره‌های کاردانی، کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)، کارشناسی ارشد پیوسته و دوره‌های دکتری عمومی پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی و دامپزشکی، اعم از دوره‌های روزانه و شبانه به شرح زیر است:

1- مجاز بودن به تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی، برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی.

2- داشتن گواهینامه پایان دوره متوسطه از داخل یا خارج کشور، مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش (باتوجه به نظام جدید آموزش متوسطه) یا برابر آن برای آموزشهای حوزوی (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی) و یا داشتن گواهینامه دوره کاردانی برای ورود به دوره کارشناسی ناپیوسته که حسب مورد به تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد.

3- پذیرفته شدن در آزمون ورودی.

4- سپردن تعهد خدمت بر اساس ضوابط و قانون آموزش رایگان یا پرداخت شهریه مطابق تعرفه ومقرراتی که از طریق مراجع ذیربط صادر می شود.

تبصره الحاقی به ماده 1 (مصوب جلسه 347 مورخ 1376/7/27 شورای عالی برنامه ریزی):

به هنگام نام نویسی در هر نیمسال تحصیلی پرداخت شهریه به دو صورت ثابت و متغیر برابر تعرفه های مصوب هیأت امنای دانشگاه یا مراجع قانونی برای دانشجویان شبانه و پیام نور علاوه بر سایر شرایط الزامی است.

نام نویسی

ماده 2:

پذیرفته شدگان آزمون ورودی، موظفند در مهلت هایی که توسط دانشگاه اعلام می شود، برای نام نویسی و انتخاب واحد مراجعه نمایند. عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

تبصره 1 الحاقی به ماده 2: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

چنانچه آزاده ای قبل از اسارت در یکی از دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی پذیرفته شده و موفق به ثبت نام نشده باشد، قبولی وی محفوظ و دانشگاه مربوطه موظف است پس از تأیید بنیاد شهید و امور ایثارگران و با معرفی نامه سازمان سنجش آموزش کشور (یا مرکز آزمون دانشگاه آزاد اسلامی) از ایشان ثبت نام به عمل آورد.

تبصره 2 الحاقی به ماده 2: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجوی آزاده می تواند در صورت تمایل ثبت نام خود را پس از آزادی تا دو نیمسال تحصیلی برای کاردانی و چهار نیمسال برای کارشناسی بدون احتساب در سنوات به تعویق اندازد.

ماده 3:

دانشجو موظف است در هر نیمسال، در زمانی که دانشگاه اعلام می کند، برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند. عدم مراجعه دانشجو برای نام نویسی بدون اطلاع و عذر موجه، در یک نیمسال، به منزله انصراف از تحصیل است. در صورت تاخیر و با عذر موجه، حق انتخاب واحد و ادامه تحصیل را در آن نیمسال ندارد. ولی آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب می شود.

تبصره 5:

دانشجو موظف است عذر موجه خود را در خودداری از نام نویسی، با دلایل مستند، بطور مکتوب در اولین ماه بعد از آغاز هر نیمسال تحصیلی، به اداره آموزش دانشگاه اطلاع دهد.

تبصره الحاقی به ماده 3: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجوی جانبازی که به علت معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ نتواند در مهلت مقرر برای ثبت نام مراجعه کند، در صورتی که مدت مذکور حداکثر بیشتر از 4/17 مدت زمان نیمسال نباشد، با تأیید مدیر کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه می تواند انتخاب واحد نماید.

منع تحصیل همزمان

ماده 4:

دانشجو در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته و در هر رشته بیش از یک گرایش در یک یا چند دانشگاه را نخواهد داشت. در صورت تخلف، از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی به تشخیص کمیسیون بررسی موارد خاص وزارت محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود. دانشجو در این حال موظف است کلیه هزینه های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

تبصره 5:

دانشجویان ممتاز (استعدادهای درخشان) از شمول این ماده مستثنی هستند. تعریف دانشجوی ممتاز، و ضوابط اجرایی این تبصره، توسط شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت آموزش عالی تعیین و ابلاغ می شود.

تذکره: بمنظور اطلاع از آخرین آیین نامه تحصیل همزمان دانشجویان دارای استعداد درخشان در دو رشته تحصیلی در مقطع کارشناسی می توانید مصوبه سی و هشتمین جلسه شورای هدایت استعدادهای درخشان در تاریخ 83/9/25 را از دفتر استعدادهای درخشان اخذ نمایید.

فصل دوم

نظام آموزشی

تعریف واحد درسی

ماده 5:

آموزش در تمام دانشگاههای کشور مبتنی بر نظام واحدی است. در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس، به همان درس محدود است. هر واحد درس، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به صورت نظری 17 ساعت، عملی (یا آزمایشگاهی) 34 ساعت، کارگاهی (یا عملیات میدانی) 51 ساعت، کارآموزی و کارورزی (یا کار در عرصه) 68 ساعت، در طول یک نیمسال تحصیلی (یا دوره تابستانی) و طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی تدریس می شود. در مورد رشته هایی که دارای پروژه هستند مدت اجرای پروژه متناسب با واحد آن، توسط استاد مربوط تعیین می شود.

سال تحصیلی

ماده 6:

هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و عنداللزوم یک دوره تابستانی است و هر نیمسال تحصیلی شامل 17 هفته و هر دوره تابستانی شامل 6 هفته آموزش است.

تبصره 5:

مدت امتحانات پایانی نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت آموزش محسوب نمی شود.

حدود اختیارات دانشگاه در مورد برنامه درسی

ماده 7:

تمام دانشگاهها موظفند برنامه های درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی را اجرا نمایند. ترتیب دروس با رعایت پیشینازها، روش تدریس، و جابجاکردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع بر عهده دانشگاهها است.

دروس انتخابی

ماده 8:

دانشگاهها می توانند در هر رشته به تشخیص گروه مربوط تعدادی از دروس مرتبط با رشته را تعیین و به عنوان دروس انتخابی به دانشجویان ارائه دهند. مشروط بر آنکه تعداد واحدها از سقف مجاز در هر رشته تجاوز نکند.

ساعات حل تمرین

ماده 9:

دانشگاهها می توانند، در صورت لزوم، به تشخیص گروه آموزشی، در هر رشته از دوره های کارشناسی، تا 20 ساعت، در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته تا 10 ساعت به عنوان حل تمرین به ساعات تدریس رشته، در طول دوره بیفزایند.

تبصره 1 الحاقی به ماده 9: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی به منظور تقویت و ارتقای سطح بنیه علمی دانشجویان شاهد و ایثارگر، کلاس های تقویتی برگزار نمایند و بنیاد شهید و امور ایثارگران نسبت به تأمین حداقل 50% و در دانشگاههای غیرانتفاعی و نوبت دوم تا 100% هزینه های مربوط به جامعه هدف خود اقدام می نماید.

فصل سوم

واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

تعداد واحدها

ماده 10:

تعداد واحدهای درسی لازم برای گذراندن هر یک از دوره‌های تحصیلی به شرح زیر است:

دوره‌های کاردانی: بین 68 تا 72 واحد.

دوره‌های کارشناسی پیوسته غیر از رشته‌های فنی و مهندسی: 130 تا 135 واحد.

دوره‌های کارشناسی پیوسته فنی و مهندسی: 130 تا 140 واحد.

دوره‌های کارشناسی ناپیوسته: 67 تا 70 واحد.

دوره‌های کارشناسی ارشد پیوسته: 172 تا 182 واحد.

ماده 11:

هر دانشجو می‌تواند در هر نیمسال تحصیلی حداقل 12 و حداکثر 20 واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره 1:

در آخرین نیمسال تحصیلی، دانشجو از رعایت شرط انتخاب حداقل 12 واحد معاف است.

تبصره الحاقی به ماده 11 خاص دوره های شبانه (مصوب جلسه 347 مورخ 1376/7/27 شورای عالی برنامه ریزی):

حداقل واحد انتخابی برای دانشجویان شبانه در هر نیمسال تحصیلی 10 واحد است و در آخرین نیمسال تحصیلی دانشجو از شرط انتخاب واحد معاف است.

تبصره 2:

در صورتیکه دانشجو برای فراغت از تحصیل تنها یک درس باقیمانده داشته باشد، با نظر دانشگاه و تأیید استاد مربوط، می‌تواند امتحان آن درس را در طول نیمسال از طریق معرفی به استاد بگذراند.

تبصره 3:

اگر دانشجویی در یک نیمسال میانگین کل نمراتش حداقل 17 باشد می‌تواند با نظر دانشگاه در نیمسال بعد حداکثر تا 24 واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره 4:

در مواردی که دانشجو برای فراغت از تحصیل حداکثر 24 واحد باقی داشته باشد، حتی اگر مشروط باشد، با نظر دانشگاه، می‌تواند تمامی واحدهای باقیمانده را در یک نیمسال انتخاب کند.

توجه: چنانچه بعضی از واحدهای باقیمانده توسط گروه آموزشی مربوطه در نیمسال ارائه نمیگردند با توجه به مصوبه شورای آموزشی دانشگاه به شماره 32/13286 مورخ 85/12/6، فقط دانشجویان ترم آخر علاوه بر اخذ دروس ارائه شده از سوی گروه آموزشی می‌توانند حداکثر دو درس را بصورت آموزش آزاد (پرداخت شهریه) اخذ نموده و پس از شرکت و قبولی در امتحانات پایان نیمسال، در صورت موفقیت فارغ التحصیل گردند.

تبصره 5:

تعداد واحدهای انتخابی در دوره تابستانی حداکثر 6 واحد درسی است.

تبصره الحاقی: بر اساس مصوبه شورای آموزشی دانشگاه (بند 3 صورتجلسه شماره 32/1166 مورخ 87/4/5) اخذ حداکثر 6 واحد از دروس عمومی بصورت میهمان در ترم تابستان در مراکز دانشگاههای پیام نور برای دانشجویان روزانه و نیز شبانه و نیمه حضوری به شرط تسویه حساب با امور مالی دانشگاه بلامانع است.

تبصره 6 الحاقی به ماده 11 (الحاقی به تبصره 5): خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجوی شاهد و ایثارگری که با گذراندن 8 واحد درسی فارغ التحصیل می شود، می تواند در دوره تابستانی حداکثر 8 واحد درسی انتخاب نماید .

تبصره 7 الحاقی به ماده 11: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجوی شاهد و ایثارگر می تواند با تشخیص مدیر کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه فقط در 4 نیمسال تحصیلی حداقل 10 واحد انتخاب نماید.

تبصره 8 الحاقی به ماده 11: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

در صورتی که واحدهای انتخابی دانشجو در هر نیمسال تحصیلی به کمتر از 12 واحد تقلیل یابد، میانگین نمرات کمتر از 12 دانشجو در آن نیمسال مشروطی محسوب نمی شود.

تبصره 9 الحاقی به ماده 11: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجوی آزاده می تواند با تأیید ستاد تا سقف 20 واحد درسی از واحدهای خود رابصورت دوره فشرده گذرانده و امتحان دهد. نمرات کسب شده در میانگین کل محاسبه گردیده ولی ترم مذکور جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی شود.

دروس پیشنهاد

ماده 12:

آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورودی دانشگاهها در دوره های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته در همه رشته های تحصیلی که نمره خام امتحان آنها، در آزمون ورودی، در یک یا چند درس، به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده، از حد نصاب معینی کمتر باشد، موظفند حسب نیاز رشته دروسی را که آن دانشگاه تعیین می کند به عنوان دروس جبرانی یا (پیشنیاز دانشگاهی) علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب بگذرانند.

تبصره 1:

تعیین نوع درس، تعداد واحد، ریزمواد، نحوه ارائه، و زمان تدریس دروس پیشنهاد دانشگاهی بر عهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده است.

تبصره 2:

سازمان سنجش آموزش کشور، موظف است پس از اعلام نتایج آزمون ورودی، کارنامه پذیرفته شدگان مشتمل بر نمره خام آنها را در هر یک از مواد امتحانی در اختیار دانشگاههای ذیربط قرار دهد.

تبصره 3:

ارائه دروس پیشنهاد دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها در دانشگاهها، از هر حیث، مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است.

نمره این دروس در کارنامه دانشجو ثبت و در میانگین نمرات پایان نیمسال و همچنین در میانگین کل نمرات دانشجو، محاسبه می شود و در مشروطی، قبولی یا ردی دانشجو نیز تاثیر دارد.

تبصره 4:

به حداکثر طول دوره تحصیل دانشجویانی که حداقل 8 واحد از دروس پیشنهاد دانشگاهی را گذرانیده باشند، یک نیمسال تحصیلی افزوده می شود.

طول دوره

ماده 13:

حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره های روزانه کاردانی و کارشناسی ناپیوسته روزانه 3 سال (6 نیمسال) و در دوره های روزانه کارشناسی پیوسته 6 سال (12 نیمسال) است. در صورتیکه دانشجو نتواند واحدهای دوره را در حداکثر مدت مجاز تحصیل با موفقیت بگذراند از دانشگاه مربوط اخراج می شود.

تذکر: اینگونه دانشجویان می توانند با طرح موضوع در کمیسیون موارد خاص دانشگاه مطابق بخشنامه مورخ 23/701/17/27/87 مورخ 87/9/11 سازمان وظیفه عمومی و بند الف-3 ماده 2 آیین نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مصوبه 74/12/16 جهت افزایش سقف سنوات تحصیلی در مقطع کاردانی، کارشناسی ناپیوسته بمدت یک نیمسال و در مقطع کارشناسی پیوسته به مدت دو نیمسال اقدام نمایند. دانشجویان میتوانند جهت دریافت آیین نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاهها به سایت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به نشانی <http://www.msrt.ir/sites/students/default> مراجعه نمایند.

تبصره الحاقی به ماده 13 خاص دوره های شبانه (مصوب جلسه 347 مورخ 1376/7/27 شورای عالی برنامه ریزی):

حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره های شبانه برای دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، 3/5 سال (6/5 نیمسال) و برای دوره های کارشناسی پیوسته، 7 سال (14 نیمسال) است.

تبصره 1 الحاقی به ماده 13: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

برای دانشجوی شاهد و ایثارگر به حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته یک نیمسال و در دوره های کارشناسی پیوسته دو نیمسال اضافه می شود.

تبصره 2 الحاقی به ماده 13: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

مدت اسارت دانشجویان آزاده جزو سنوات تحصیل آنان محسوب نمی شود.

فصل چهارم

حضور و غیاب

حضور در جلسات درس

ماده 14:

حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در هر درس نباید از 4/17 مجموع ساعات آن درس تجاوز کند، در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره 1:

در صورتیکه غیبت دانشجو در هر درس بیش از 4/17 باشد ولی غیبت او موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می شود. در این حال رعایت حد نصاب 12 واحد در طول نیمسال برای وی الزامی نیست. ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

تبصره 2:

غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس، به دلیل حذف و اضافه یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیشامد جزو 4/17 غیبت مجاز دانشجو محسوب می شود.

تبصره 3 الحاقی به ماده 14 (الحاقی به تبصره 1): خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجوی شاهد و ایثارگری که به دلیل انجام معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ و یا متأثر از آلام گذشته نتواند در جلسه یا جلسات درس یا دروس شرکت کند رعایت حد نصاب 10 واحد در طول نیمسال برای وی الزامی نیست و در صورت تأیید ستاد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی وی محسوب نمی شود.

غیبت در امتحان

ماده 15:

غیبت غیر موجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس است و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می گردد.

تبصره الحاقی: بر اساس بخشنامه شماره 32/908 مورخ 87/3/28 دانشجویانیکه به علت غیبت موجه (پزشکی) قادر به شرکت در امتحانات پایان نیمسال نمی باشند می توانند حداکثر تا 5 روز پس از تاریخ برگزاری امتحانات

مطابق فرم مربوطه درخواستهای حذف پزشکی خود را تحویل اداره آموزش دانشکده مربوطه نمایند. جهت دریافت فرم به اداره آموزش دانشکده مراجعه شود.

تبصره الحاقی به ماده 15: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجوی شاهد و ایثارگری که به دلیل انجام معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ و یا متأثر از آلام گذشته با تأیید ستاد، نتواند در امتحان درس یا دروس اخذ شده، شرکت نماید، با تأیید ستاد می تواند حداکثر تا پایان نیمسال بعدی در امتحان آن درس یا دروس شرکت نماید. در غیر این صورت درس یا دروس مذکور حذف شده و مطابق تبصره الحاقی به ماده 14 رعایت حد نصاب الزامی نیست.

ماده 16:

تشخیص موجه بودن غیبت در جلسات درس و در امتحان برعهده شورای آموزشی دانشگاه یا کمیته منتخب آن شورا است.

تبصره الحاقی به ماده 16: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

تشخیص موجه یا غیر موجه بودن غیبت دانشجوی شاهد و ایثارگر در جلسات درس یا امتحان با ستاد می باشد.

**فصل پنجم
حذف و اضافه**

ماده 17:

دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی، فقط در مهلتی کمتر از دو هفته، پس از شروع نیمسال تحصیلی حداکثر دو درس دیگر انتخاب یا دو درس انتخابی خود را حذف یا دو درس انتخابی خود را با دو درس دیگر جا به جا نماید، مشروط بر آنکه تعداد واحدهای انتخابی وی از حد مقرر تجاوز نکند.

ماده 18:

در صورت اضطرار، دانشجو می تواند تا 5 هفته به پایان نیمسال تحصیلی مانده، فقط یکی از **درسهای نظری** خود را با تأیید گروه آموزشی مربوط حذف کند، مشروط بر آنکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از 4/17 مجموع ساعات آن درس نباشد و ثانیاً، تعداد واحدهای باقیمانده وی از 12 واحد کمتر نشود.

تبصره الحاقی به ماده 18: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجوی شاهد و ایثارگر می تواند **دو درس نظری** خود را تا دو هفته به پایان نیمسال تحصیلی حذف نماید، مشروط بر اینکه تعداد واحدهای باقی مانده او از 10 واحد کمتر نشود.

ماده 19:

حذف کلیه درسهای اخذ شده در یک نیمسال، تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت نیمسال مزبور جزو حداکثر مجاز تحصیل دانشجو محسوب خواهد شد.

تبصره الحاقی به ماده 19: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

تشخیص قادر نبودن به ادامه تحصیل در نیمسال مورد نظر، برای دانشجویان شاهد و ایثارگر با ستاد می باشد. در این صورت نیمسال مربوطه جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو محسوب نمی شود.

فصل نهم

ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

معیارهای ارزیابی

ماده 20:

ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس بر اساس میزان حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف درسی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می گیرد و استاد هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است.

تبصره:

برگزاری امتحان پایان نیمسال برای هر درس الزامی است.

تبصره الحاقی به ماده 20: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

مدت زمان امتحان (میان ترم و پایان ترم) برای دانشجویان جانباز با توجه به وضعیت جسمانی آنها بنا به تشخیص و اعلام مدیر کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه حداکثر تا دو برابر مدت زمان معمول آن قابل افزایش است.

ماده 21:

معیار ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو نمره درس است و نمرات دانشجو در هر درس به صورت عددی بین صفر تا بیست تعیین می شود.

ماده 22:

حداقل نمره قبولی در هر درس 10 است. دانشجویی که در هر یک از دروس الزامی مردود شود، در اولین فرصت ملزم به تکرار آن است. با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین منظور می شود.

تبصره:

اگر دانشجویی در یک درس اختیاری مردود شد، به جای آن درس می تواند از جدول دروس انتخابی در برنامه مصوب، درس دیگری را انتخاب کند.

درس ناتمام

ماده 23:

در موارد استثنایی، نمره تمرین د بیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرائی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه آموزشی مصوب، توام با پروژه ارائه می شود در صورتی که به تشخیص استاد و تأیید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آنها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می گردد. **نمره ناتمام باید حداکثر تا پایان نیمسال بعد به نمره قطعی تبدیل گردد.**

تبصره الحاقی به ماده 23: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

برای دانشجوی آزاده، جانباز و همسر جانباز 50% و بالاتر به زمان تبدیل نمره ناتمام به نمره قطعی با تأیید استاد حداکثر یک نیمسال اضافه می شود.

اعلام نمرات

ماده 24:

استاد موظف است گزارش نمره نهایی هر درس را حداکثر ظرف 10 روز پس از برگزاری امتحان آن درس به اداره آموزش دانشکده یا واحد مربوطه تسلیم نماید.

توجه: ثبت نمرات پایان نیمسال تحصیلی توسط اساتید دانشگاه بصورت اینترنتی صورت می پذیرد.

ماده 25:

اداره آموزش هر دانشکده یا واحد ذی ربط در هر دانشگاه موظف است نمرات دانشجویان را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی، به آموزش کل دانشگاه تسلیم نماید.

تبصره:

نمره پس از اعلام به آموزش کل دانشگاه غیر قابل تغییر است.

میانگین نمرات

ماده 26:

در پایان هر نیمسال تحصیلی، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان آن نیمسال و در پایان دوره تحصیلی، میانگین کل نمرات دانشجو، محاسبه و در کارنامه وی ثبت می شود.

تبصره 1:

برای محاسبه میانگین نمرات، تعداد واحدهای هر درس در نمره آن درس ضرب می شود و مجموع حاصل ضربها در تمام دروسی که دانشجو برای آنها نمره گرفته است (اعم از ردی یا قبولی) بر تعداد کل واحدهای اخذ شده تقسیم می شود.

تبصره 2:

دوره تابستانی، به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود. نمرات دروسی که دانشجو در دوره تابستانی می گذراند، تنها در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب می شود. به همین نحو نمرات دانشجو، در نیمسالی که

الزاماً کمتر از 12 واحد انتخاب می کند و کسر بودن واحدها خارج از اراده او است نیز مانند دروس تابستانی در میانگین کل او محاسبه می شود، ولی آن نیمسال جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجوی محسوب خواهد شد.

توجه: میانگین کل واحدهای اخذ شده موضوع تبصره 2 ماده 26 در مشروطی دانشجو تأثیری ندارد.

تبصره 3 الحاقی به ماده 26: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

نمرات مردودی سه درس دانشجویان شاغل به تحصیل آزاده و جانباز با حداقل 25% جانبازی و همسر جانباز 50% و بالاتر از کارنامه تحصیلی حذف و در میانگین نمرات آنان محسوب نمی شود، مشروط بر اینکه نمرات هر یک از دروس مزبور پس از اخذ آنها و شرکت در امتحانهای مربوطه کمتر از 12 نباشد.

برای دانشجویی جانبازی که درصد جانبازی آنان بیش از 25% باشد بازای هر 10% جانبازی بیشتر یک درس به سه درس فوق اضافه می شود و در هر حال تعداد دروس حذف شده در طول تحصیل حداکثر 5 درس خواهد بود. نباید از پنج درس تجاوز نماید.

دانشجویان موضوع بند 1 و 2 تعاریف در طول تحصیل تا سقف حداکثر 5 درس با تأیید ستاد مشمول این تبصره می باشند.

نام نویسی مشروط

ماده 27:

میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسال تحصیلی نباید کمتر از 12 باشد، در غیر اینصورت، نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد، به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره:

هر دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن دانشجو را هر بار به وی، کتباً اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط نماید. با این وصف قصور در اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعی دانشجو از این امر، مانعی در اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده 28:

دانشجویی که به صورت مشروط نام نویسی می کند، جز در آخرین نیمسال تحصیلی حق انتخاب بیش از 14 واحد درسی در آن نیمسال را ندارد.

اخراج دانشجوی مشروط

ماده 29:

در صورتی که میانگین نمرات دانشجو در دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته در سه نیمسال متوالی یا 4 نیمسال متناوب و در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته در دو نیمسال تحصیلی، اعم از متوالی یا متناوب، کمتر از 12 باشد در هر مرحله ای که باشد، از ادامه تحصیل محروم (اخراج) می شود.

تذکر: دانشجویانی که در خصوص آنها ماده 29 آیین نامه آموزشی اعمال می گردد با طرح موضوع در شورای آموزشی دانشگاه و یا در کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه به شرط اینکه میانگین کل نمرات آنها

کمتر از ده نباشد و از کیفیت آموزشی مناسبی برخوردار باشند به شرط داشتن سنوات تحصیلی می توانند مطابق بند الف-1 ماده 2 آیین نامه اجرایی کمیسیون بررسی موارد خاص اجازه بازگشت به تحصیل دریافت دارند.

تبصره الحاقی به ماده 29: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

برای دانشجوی شاهد و ایثارگر یک نیمسال به این تعداد اضافه می شود.

ماده 130 اصلاحی (بخشنامه های شماره 2/2222 مورخ 1380/12/1 و شماره 21/11132 مورخ 1381/6/27 (معاون آموزشی) وزارت علوم، تحقیقات و فناوری):

دانشجویی که به لحاظ مشروط شدن یا به هر دلیل دیگر از ادامه تحصیل در دوره کارشناسی محروم یا منصرف می شود در صورتی که حداقل 70 واحد درسی را با نمره قبولی گذرانده باشد می تواند مدرک کاردانی در همان رشته دریافت کند.

توجه: نمره قبولی منظور معدل بالای 10 میباشد.

تبصره اصلاحی ماده 30:

صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه صادر کننده مدرک کاردانی صورت می گیرد.

تبصره الحاقی به ماده 30: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجوی شاهد و ایثارگر با گذراندن حداقل 70 واحد درسی و کسب حداقل میانگین کل 10 مدرک کاردانی دریافت می کند. در این صورت مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر وجود یا عدم وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه صادر کننده مدرک کاردانی صورت می گیرد.

ماده 31:

دانشجویی که به دلیل مشروط شدن بیش از حد از ادامه تحصیل محروم می شود، در صورت انجام یا لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، می تواند برای تحصیل مجدد، در آزمون سراسری شرکت کند و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود ادامه تحصیل دهد.

دانشگاه پذیرنده می تواند، واحدهایی را که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است، با برنامه رشته جدید تطبیق داده و طبق ضوابط این آیین نامه بعضی یا تمام آنها را بپذیرد.

شمول آئین نامه به دوره کارشناسی ارشد پیوسته

ماده 32:

دانشجوی دوره کارشناسی ارشد پیوسته، در طول تحصیل تا سقف واحدهای قابل قبول دوره کارشناسی (135 تا 140) تابع مقررات این آئین نامه است و در دروس تخصصی، پروژه و پایان نامه که در برنامه مصوب با علامت ستاره مشخص شده‌اند تابع آئین نامه کارشناسی ارشد ناپیوسته خواهد بود.

تبصره الحاقی به ماده 32: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجوی شاهد و ایثارگر شاغل به تحصیل در دوره های کارشناسی ارشد پیوسته و دکترای حرفه ای در طول تحصیل تا سقف واحدهای قابل قبول دوره های کارشناسی (140-135) تابع آیین نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان مقطع کارشناسی می باشد و دروس پیش از آن تابع آیین نامه کارشناسی ارشد ناپیوسته خواهد شد.

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

مرخصی تحصیلی

ماده 33:

دانشجو می تواند در هر یک از دوره های **کاردانی و کارشناسی ناپیوسته** حداکثر برای **یک نیمسال** و در دوره **کارشناسی پیوسته** برای **دو نیمسال متوالی یا متناوب** از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره:

مدت مرخصی تحصیلی، جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر دوره محسوب می شود.

تبصره الحاقی به ماده 33 خاص دوره های شبانه (مصوب جلسه 347 مورخ 1376/7/27 شورایی عالی برنامه ریزی):

دانشجویان دوره های شبانه می توانند در هر یک از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته حداکثر برای 2 نیمسال و در دوره های کارشناسی پیوسته حداکثر برای 4 نیمسال، متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده کنند.

تبصره 1 الحاقی به ماده 33: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

در صورتیکه مرخصی برای درمان صدمات ناشی از جنگ باشد و مدت درمان بیش از یکماه ادامه یابد و مدارک مربوط مورد تائید ستاد واقع شود آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی شود. همچنین علاوه بر مرخصی تحصیلی مجاز اعطای چهار نیمسال مرخصی بدون احتساب در سنوات به همسر شهید و جانباز 50% و بالاتر و جانباز اعصاب و روان حداقل 15% جانبازی با تأیید ستاد بلامانع است.

ماده 34:

تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت **کتبی**، حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی هر نیمسال، توسط دانشجو به اداره کل آموزش دانشکده یا دانشگاه تسلیم گردد.

تبصره:

اداره آموزش موظف است پس از کسب نظر از گروه آموزشی ذیربط قبل از اتمام مهلت نام نویسی، موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتبا به وی ابلاغ نماید.

توجه: براساس مصوبه شورای آموزشی دانشگاه تقاضای مرخصی تحصیلی برای هر نیمسال به شرط ارائه فرم مربوط در زمان مقرر (موضوع ماده 34) اقدام می شود. در صورتی که تقاضای دانشجو بعداً و در طول نیمسال ارائه گردد در خواست مرخصی با ارسال مدارک و ارجاع موضوع توسط دانشکده مربوطه به شورای آموزشی دانشگاه رسیدگی می گردد. دانشجویان می توانند جهت اخذ فرم مرخصی به ادارات آموزش دانشکده ها مراجعه نمایند.

انصراف از تحصیل

ماده 35:

ترک تحصیل **بدون کسب اجازه** از دانشگاه محل تحصیل، **انصراف از تحصیل** محسوب می شود و دانشجوی منصرف از تحصیل، حق ادامه تحصیل ندارد.

تبصره:

در موارد استثنائی، که دانشجو ترک تحصیل خود را موجه می داند، باید دلایل آن را حداقل یک ماه قبل از پایان همان نیمسال به دانشگاه ارائه دهد. در صورت تایید موجه بودن ترک تحصیل توسط دانشگاه، آن نیمسال جزو مرخصی تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

تبصره الحاقی به ماده 35: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

در صورتیکه دانشجوی شاهد و ایثارگر به دلیل معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ و یا آلام متاثر از آن، دچار وقفه تحصیلی به میزان حداکثر 2 نیمسال گردد، با تایید ستاد می تواند ادامه تحصیل بدهد و آن مدت جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی شود.

ماده 36:

دانشجویی که بخواهد از تحصیل منصرف شود، باید **درخواست انصراف** خود را **شخصاً به اداره آموزش دانشگاه** تسلیم نماید. این دانشجو مجاز است فقط برای یک بار در فاصله یک ماه از تاریخ درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود و دانشجو پس از آن، حق ادامه تحصیل در آن دوره را ندارد.

توجه: دانشجویان جهت اخذ فرم انصراف از تحصیل می توانند به اداره کل امور آموزشی دانشگاه مراجعه نمایند.

تبصره 1:

دانشجوی منصرف از تحصیل موظف است به کلیه تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، عمل کند.

تبصره 2:

تحصیل مجدد دانشجوی منصرف از تحصیل موقوف به شرکت و قبولی در آزمون سراسری براساس ضوابط مربوط است.

مرخصی تحصیلی همسر دانشجوی بورسیه و همسر کارکنان دولت ماده 37:

دانشجویی که به عنوان همسر یکی از کارکنان دولت، یا همسر یکی از دانشجویان بورسیه، به عنوان همراه، به خارج از کشور اعزام می شود، می تواند با ارائه حکم ماموریت همسر و به تشخیص و تأیید شورای آموزشی دانشگاه، علاوه بر استفاده از میزان مرخصی تحصیلی استحقاقی در طول دوره تحصیل، تا 4 سال دیگر نیز از مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات بهره مند گردد.

فصل هشتم انتقال

تعریف انتقال ماده 38:

انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و در همان مقطع تحصیلی است.

تبصره 1 الحاقی به ماده 38: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظفند در هر سال تحصیلی با انتقال دانشجویان شاهد و ایثارگر در قالب آیین نامه نقل و انتقال مصوب جلسه مورخ 85/7/26 شورای طرح و برنامه شاهد موافقت نمایند.

تبصره 2 الحاقی به ماده 38: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

بهره مندی دانشجوی شاهد و ایثارگر از آیین نامه نقل و انتقال مصوب جلسه مورخ 85/7/26 شورای طرح و برنامه شاهد مانعی برای استفاده از نقل و انتقال عادی نیست.

ماده 39:

انتقال دانشجو به هر یک از دانشگاههای تهران ممنوع است جز در موارد زیر:

(1) شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجو، به طوری که وی به تشخیص مراجع قانونی، به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.

(2) معلولیت مؤثر دانشجو، به نحوی که به تشخیص شورای عالی پزشکی به طور مستقل قادر به ادامه زندگی نباشد.

(3) ازدواج رسمی و دائمی دانشجوی دختر، که محل تحصیل یا اشتغال شوهر در تهران باشد، به تأیید مراجع ذیربط.

تبصره 1:

هر یک از موارد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجو در دانشگاه صورت گرفته باشد.

تبصره 2:

برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت، ارائه حکم اشتغال ضروری است. و اگر شغل همسر آزاد است گواهی اشتغال و سکونت او در تهران باید به تأیید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد.

تبصره 3 اصلاحی (بخشنامه شماره 2/19996 مورخ 86/11/10 معاون آموزشی وزارتخانه متبوع):

در موارد استثنائی که دانشگاه تشخیص می‌دهد، چنانچه محل تحصیل دانشجوی دختر در تهران باشد و شوهر او نیز در شهرستان دانشجوی باشد، اگر رشته تحصیلی دختر در شهرستان (محل تحصیل شوهر) موجود نباشد، شوهر او می‌تواند به عنوان دانشجوی مهمان دائم در یکی از دانشگاه‌های تهران جایابی شود. در این حال رعایت سقف 40% واحدهای دوره (موضوع ماده 52) برای دانشجوی مهمان دائم الزامی نیست و مدارک فراغت از تحصیل دانشجو در پایان دوره توسط دانشگاه مبدا صادر می‌گردد.

تبصره 4 اصلاحی (بخشنامه شماره 2/19996 مورخ 86/11/10 معاون آموزشی وزارتخانه متبوع):

به منظور توزیع دانشجویان انتقالی به تهران و جلوگیری از سرگردانی آنان در تعیین محل تحصیل، کمیته‌ای در معاونت دانشجویی وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری به نام کمیته انتقال تشکیل می‌شود. این کمیته می‌تواند برای پذیرش دانشجوی انتقالی در هر یک از دانشگاه‌های تهران، سهمیه تعیین کرده و دانشجویان انتقالی را مطابق سهمیه جایابی کند.

در این خصوص بندهای الحاقی به ماده 2 آیین نامه اجرائی بررسی موارد خاص دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی موضوع بخشنامه شماره 11/5498 مورخ 1381/5/1 به قوت خود باقی است. در مواردی که به هر دلیل امکان انتقال دانشجو وجود نداشته باشد کمیته می‌تواند بر حسب مورد دانشجویان ذینفع را به دانشجوی مهمان دائم جایابی کند.

(الحاقی)

تبصره 5: براساس بخشنامه شماره 11609 مورخ 1380/9/27 دفتر وزارتی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از نیمسال اول سال تحصیلی 82-1381 بررسی و پذیرش درخواست دانشجویان متقاضی واجد شرایط به کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه مقصد تفویض گردیده است.

(الحاقی)

تبصره 6: خاص دانشجویان آزاده (مصوب سال 1369 هیئت وزیران): انتقال دانشجویان آزاده به محل سکونت خانواده خود در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی با رعایت مقطع تحصیلی و خارج از ضوابط پذیرفته خواهد شد و در موارد خاص غیر از محل سکونت با تأیید ستاد رسیدگی به امور آزادگان انتقال صورت می‌گیرد.

آیین نامه نقل و انتقال دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (موضوع بخشنامه شماره 46/1814 مورخ 85/9/1)

بسمه تعالی

مقدمه:

در راستای فرمایش های مورخ مقام معظم رهبری مدظله العالی مبنی بر بهبود بخشیدن به برنامه های آموزشی و فرهنگی فرزندان و همسران معزز شاهد با اولویت خاص و با عنایت به مصوبه مورخ 74/7/13 شورای طرح و برنامه در خصوص تدوین آئین نامه نقل و انتقال فرزندان و همسران دانشجوی شاهد و مصوبه جلسه 564 مورخ 84/4/7 شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورد تعمیم تسهیلات طرح شاهد به فرزندان آزادگان و فرزندان جانبازان 50% الی 69% این آئین نامه که پس از تأیید ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت آموزش و پرورش و تصویب ستاد برنامه ریزی امور فرهنگی فرزندان شاهد، در تاریخ 17/26/85 به تصویب نهائی شورای عالی طرح و برنامه شاهد رسیده است، از نیمسال اول سال تحصیلی 85-86 در کلیه دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و آموزشگاه های فنی و حرفه ای قابل اجرا می باشد.

لازم به ذکر است که واجدین شرایط ذکر شده در این آیین نامه همانند سایر دانشجویان کشور از مزایای آئین نامه های جاری نقل و انتقال وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برخوردار می باشند، لکن بدلیل ضرورت حفظ انسجام و کیان خانواده هائی که در آنها فرزندان و همسر معزز شاهد و ایثارگر موفق به تحصیل در مراکز آموزش عالی می شوند، این آئین نامه به صورت خاص تصویب و جهت اجرا ابلاغ می گردد.

ماده 1: تسهیلات موضوع این آئین نامه در مقاطع تحصیلی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد پیوسته و دکترای حرفه ای در کلیه رشته های تحصیلی و دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و نیز آموزشگاه های فنی و حرفه ای تحت پوشش وزارت آموزش و پرورش، به ترتیب اولویت، افراد ذیل را شامل می شود:

1. فرزندان اناث شاهد

2. فرزندان ذکور شاهد

3. همسر شهید

4. جانبازان 50% و بالاتر و آزادگان

5. فرزندان اناث جانبازان 50% و بالاتر و آزادگان

6. فرزندان ذکور جانبازان 50% و بالاتر و آزادگان

7. همسر جانبازان 50% و بالاتر و آزادگان

8. جانبازان 25%-49%

تبصره 1: دانشجویان واجد شرایط بایستی حداقل نمره کل تراز در هر رشته، مقطع و گروه آزمایشی که همه ساله توسط کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارتخانه، مرکب از مدیرکل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر، مدیرکل امور دانشجویان داخل، مدیرکل آموزش عالی بنیاد شهید و امور ایثارگران به تصویب می رسد، را دارا باشند.

تبصره 2: دانشجویان واجد شرایط ورودی سالهای قبل موضوع ماده 1 این آئین نامه با داشتن شرایط مناسب علمی، در صورت عدم تکمیل ظرفیت توسط دانشجویان جدیدالورود، به ترتیب اولویت ذکر شده، مشمول این آئین نامه خواهند بود.

تبصره 3: در صورتیکه سهمیه انتقال توسط افراد واجد شرایط فوق تکمیل نگردد، کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارتخانه می تواند نسبت به تکمیل ظرفیت نقل و انتقال توسط همسران و فرزندان جانبازان 25% الی 49% واجد شرایط، اقدام نماید.

تبصره 4: مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکتری تخصصی مشمول این آئین نامه نخواهند بود.

ماده 2: حداکثر 5% سهمیه پذیرش هر مقطع تحصیلی (کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد پیوسته و دکتری حرفه ای) در هر دانشگاه یا مرکز آموزش عالی برطبق نظر کمیسیون نقل و انتقال تحت پوشش وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و آموزش و پرورش جهت انتقال افراد واجد شرایط موضوع ماده 1 در شروع هر نیمسال تحصیلی اختصاص می یابد تعیین میزان ظرفیت هر رشته محل بعهدہ کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارتخانه می باشد.

تبصره: ملاک تعیین ظرفیت پذیرش هر رشته و مقطع تحصیلی، دفترچه های راهنمای آزمون سراسری و آزمون کاردانی به کارشناسی سال ورود دانشجو می باشد.

ماده 3: کلیه دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش (بعنوان مبدأ) موظفند در هر سال تحصیلی با درخواست انتقال دانشجویان مشمول ماده 1 این آئین نامه پس از ثبت نام و در ابتدای هر نیمسال تحصیلی خارج از ضوابط نقل و انتقال آئین نامه آموزشی موافقت نمایند.

تبصره: دریافت هرگونه وجه از دانشجویان انت قالی مشمول ماده 1 این آئین نامه تحت عنوان شهریه ثابت، هزینه نقل و انتقال و ... توسط دانشگاه یا مراکز آموزش عالی مبدأ و مقصد ممنوع می باشد.

ماده 4: کلیه دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی تحت پوشش مقصد موظفند در هر نیمسال تحصیلی با انتقال دانشجویان مشمول ماده 1 این آئین نامه موافقت نموده و با معرفی نامه معاونت دانشجویی وزارتخانه نسبت به ثبت نام دانشجویان اقدام نمایند.

تبصره: واجدین شرایط با معرفی اداره کل آموزش عالی بنیاد شهید و امور ایثارگران و پس از موافقت کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارتخانه، از طریق معاونت دانشجویی وزارتخانه به دانشگاه ها یا مراکز آموزش عالی تحت پوشش معرفی خواهند شد.

ماده 5: دانشجویان شاهد و ایثارگری که بنابر رأی کمیسیون موارد خاص دانشگاه ملزم به تغییر رشته، ویا تقلیل مقطع به مقاطع کاردانی یا کارشناسی شده اند می توانند در غالب ظرفیت تعیین شده توسط کمیسیون نقل و انتقال ستاد مرکزی شاهد و ایثارگر وزارتخانه برای رشته درخواستی به دانشگاه های نزدیک محل سکونت، انتقال یابند. نزدیکترین دانشگاه به محل سکونت این دانشجویان در صورت دارا بودن رشته موردنظر، ملزم به پذیرش دانشجو می باشند.

این آئین نامه با یک مقدمه و در 5 ماده و 7 تبصره در تاریخ 85/7/26 به تصویب رسید و پس از تصویب و ابلاغ این آئین نامه، کلیه آئین نامه های قبلی مغایر با آن کان لم یکن تلقی می گردند.

دکتر حسین دهقان
معاون رئیس جمهور
و رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران

دکتر محمد مهدی زاهدی
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر کامران باقری لنکرانی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مهندس محمود فرشیدی
وزیر آموزش و پرورش

ماده 40:

انتقال دانشجویان از دانشگاهها و موسسات آموزش عالی تهران به شهرستانها و از شهرستانها به یکدیگر، در یک رشته و در یک مقطع، به شرط موافقت دانشگاههای مبدأ و مقصد بلامانع است.

ماده 41:

انتقال از دوره های شبانه به روزانه، از دانشگاه پیام نور به دانشگاههای حضوری (اعم از روزانه و شبانه) و از دانشگاههای غیر دولتی به دانشگاههای دولتی ممنوع است ولی انتقال به عکس آن، با موافقت مبداء و مقصد، بلامانع است.

انتقال فرزندان اعضای هیأت علمی

ماده 42:

انتقال همسر و فرزندان اعضای هیأت علمی به محل اشتغال آنها طبق ضوابط ویژه، صورت می گیرد. و این ضوابط توسط وزارتین علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و تدوین و ابلاغ می شود.

انتقال دانشجویان ایرانی خارج از کشور

ماده 43:

انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی داخل مطابق آیین نامه ای صورت می گیرد که در جلسه 229 مورخ 1374/3/28 شورای عالی برنامه ریزی تصویب و ابلاغ شده است.

ماده 44:

دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را با ذکر مورد، حداقل 6 هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه مبداء تسلیم نماید.

توجه: دانشجویان می توانند برای دریافت فرم انتقال دائم در مهلت های مقرر که از سوی اداره امور آموزشی دانشگاه تعیین می گردد به اداره پذیرش و ثبت نام اداره کل آموزش دانشگاه مراجعه نمایند.

ماده 45:

دانشگاه مبداء در صورت موافقت با انتقال، موظف است حداکثر، ظرف یک هفته، موافقت خود را به همراه درخواست دانشجو و ریز نمرات او به دانشگاه مقصد ارسال دارد و دانشگاه مقصد مکلف است، حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی، نظر خود را به دانشگاه مبدأ اعلام نماید.

تبصره:

در صورت موافقت با انتقال، کلیه سوابق دانشجو از دانشگاه مبداء به دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجو با دانشگاه مبدأ قطع می شود.

ماده 46:

در صورت انتقال، فقط واحدهای گذرانده شده دانشجو که نمرات آنها 12 و یا بالاتر است پذیرفته می شود و پذیرفتن واحدهائی که نمرات آنها کمتر از 12 است، برعهده دانشگاه مقصد است. در هر حال حذف احتمالی واحدهای درسی دانشجوی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده خود را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد.

تبصره:

تمام نمرات درسی دانشجو در دانشگاه مبدأ اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی، عیناً در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات دروس پذیرفته شده، فقط در محاسبه میانگین کل او محسوب می شود.

تبصره الحاقی به ماده 46: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

پذیرش کلیه دروس با نمرات 10 و بالاتر دانشجوی شاهد و ایثارگر انتقالی توسط دانشگاه مقصد الزامی است.

ماده 47:

مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود و در آن مدرک، تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجو و مجموع واحدها در دانشگاههای مبدأ و مقصد، با ذکر میانگین نمرات آنها و سوابق تحصیلی دانشجو قید می شود.

ماده 48:

انتقال دانشجو در طول مدت تحصیل، در هر مقطع تحصیلی فقط برای یکبار مجاز است.

فصل نهم

دانشجوی مهمان

ماده 49:

در مواردی که دانشجو به صورت موقت، ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می تواند با موافقت دانشگاههای مبدأ و مقصد، به عنوان دانشجوی مهمان، به طور موقت، برای مدت معین، محل تحصیل خود را تغییر دهد.

ماده 50:

مهمان شدن دانشجوی در یک دانشگاه، مشروط بر این است که، دانشجو حداقل یک نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبداء گذرانده باشد.

ماده 51:

مهمان شدن دانشجوی در یک دانشگاه برای گذراندن یک یا چند درس به صورت تک درس با نظر دانشگاه مبداء و موافقت دانشگاه مقصد بلامانع است.

ماده 52:

هر دانشجو در هر رشته می تواند حداکثر یک نیمسال در دوره کاردانی، یا دو نیمسال در دوره کارشناسی، در یک دانشگاه به طور تمام وقت، به صورت مهمان تحصیل کند. در هر حال نباید تعداد دروسی را که دانشجو به صورت مهمان (چه به صورت تمام وقت و چه به صورت تک درس) در یک یا چند دانشگاه گذرانده است، از 40 درصد کل واحدهای هر دوره تجاوز کند.

توجه: دانشجویان می توانند برای دریافت فرم انتقال موقت (میهمانی) در مهلت های مقرر که از سوی اداره امور آموزشی دانشگاه تعیین می گردد به اداره پذیرش و ثبت نام اداره کل آموزش دانشگاه مراجعه نمایند.

تبصره 1 الحاقی (بخشنامه شماره 2/19996 مورخ 86/11/10 معاون آموزشی وزارتخانه متبوع):

دانشگاه پیام نور، دانشگاهها و مؤسسه های آموزش عالی غیر دولتی - غیر انتفاعی، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه جامع علمی - کاربردی (صرفاً برای دوره های نیمسال) و آموزشکده های فنی و حرفه ای مجازند نسبت به پذیرش دانشجوی مهمان برای دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته تا دو نیمسال و برای دوره های کارشناسی پیوسته تا چهار نیمسال اقدام کنند. در این حال رعایت سقف 40 درصد واحدهای دوره برای دانشجوی مهمان الزامی نیست.

تبصره 2 الحاقی (بخشنامه شماره 2/19996 مورخ 86/11/10 معاون آموزشی وزارتخانه متبوع):

مهمان شدن دانشجویان دانشگاه پیام نور در دانشگاهها و مؤسسه های آموزش عالی مذکور در تبصره الحاقی و بالعکس بلامانع است.

تبصره 3:

انتخاب واحد دانشجو، چه به صورت تک درس و چه به صورت تمام وقت، باید با اطلاع گروه آموزشی دانشگاه مبداء و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

تبصره الحاقی به ماده 52: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجوی شاهد وایثارگر می تواند در دوره کارشناسی تا 4 نیمسال تحصیلی و در دوره کاردانی و کارشناسی نا پیوسته تا 2 نیمسال تحصیلی ، به طور تمام وقت به صورت میهمان تحصیل کند ، مجموع دروس میهمان نباید از 60% کل واحدها تجاوز کند .

ماده 53:

واحدهایی را که دانشجوی میهمان در یک دانشگاه می گذراند، عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبدأ ثبت می شود و نمرات آنها در محاسبات میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور خواهد شد.

ماده 54:

مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان در هر صورت توسط دانشگاه مبدأ صادر می شود.

فصل دهم

تغییر رشته

ماده 55:

دانشجو در طول دوران تحصیل در مقطع کاردانی و کارشناسی می تواند، با داشتن شرایط زیر و موافقت گروه آموزشی ذیربط از یک رشته به رشته دیگر در یک گروه آزمایشی و همان دانشگاه تغییر رشته دهد:

(1) ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

(2) حداقل 1/6 و حداکثر 2/3 واحدهای دوره را گذرانده باشد.

(3) نمره آزمون ورودی متقاضی از نمره آزمون پایین ترین فرد پذیرفته شده در سهمیه و رشته مورد تقاضا در همان سال کمتر نباشد.

(4) با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد.

تبصره 1:

تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد دارند، با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکانپذیر است.

تبصره 2:

تغییر رشته به رشته هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاص پیش بینی شده است، موکول به احراز شرایط مربوط است.

تبصره 3:

دانشجو در هر یک از مقاطع تحصیلی، تنها یک بار می تواند تغییر رشته دهد.

تبصره الحاقی به ماده 55: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

برای دانشجویان شاهد و ایثارگر گذراندن حداقل 14 واحد درسی کفایت می کند همچنین اینگونه دانشجویان در تغییر رشته از شمول شرط بند 3 مستثنی می باشند.

ماده 56:

تغییر رشته در مقاطع تحصیلی هم سطح ، صورت می گیرد. در غیر این صورت، فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر، امکان پذیر است.

تبصره الحاقی به ماده 56: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجویان شاهد و ایثارگر می توانند در صورت موافقت ستاد ، بدون در نظر گرفتن شرایط احراز رتبه نسبی، از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر تغییر رشته دهد.

ماده 57:

در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است در اولین فرصت در رشته جدید نام نویسی کند و پس از نام نویسی، دانشجو حق بازگشت به رشته قبلی را ندارد.

تبصره ۵:

اقدام نکردن دانشجو به نام نویسی در رشته جدید در وقت معین به منزله **انصراف از تغییر رشته** تلقی می شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می شود.

ماده 58:

دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل سازی می شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می شود که به تشخیص گروه آموزشی، با دروس رشته جدید، اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن دروس نیز از 12 کمتر نباشد.

تبصره 1:

دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می شود، ولی نمرات دروس پذیرفته نشده، بدون احتساب در میانگین، در کارنامه دانشجو باقی می ماند. در این حال، چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از 12 باشد، جمعاً به عنوان یک نیمسال مشروطی برای دانشجو در رشته جدید منظور می شود.

تبصره 2:

در صورتی که تعداد واحدهای دروس پذیرفته نشده دانشجو، در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل ، از وی سلب کند، با تقاضای تغییر رشته او موافقت نمی شود.

تبصره 3 الحاقی به ماده 58: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

در مورد دانشجوی شاهد و ایثارگر، پذیرش دروس با حداقل نمره 10 بنا به تشخیص و اعلام ستاد الزامی است.

تغییر رشته اضطراری

ماده 59:

چنانچه دانشجو به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه در دوران تحصیل، دچار بیماری یا سانحه‌ای گردد که توانایی ادامه تحصیل در آن رشته و یا امکان بهره‌گیری از کارایی حاصل از آن را طبق جداول نقص عضو از دست بدهد، می‌تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری متناسب با رشته خود در همان گروه آزمایشی که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد، تغییر رشته دهد. در این حال دانشجو از رعایت شرایط موضوع ماده 55 (باستثنای بند 1) و ماده 57 معاف خواهد بود.

تبصره:

در مواردی که دانشجو به دلایلی نقص عضو و بیماری، توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته‌های گروه آزمایشی مربوط را نداشته باشد، کمیسیون آموزشی دانشگاه پس از بررسی کامل مساله، نسبت به تغییر رشته دانشجو به رشته‌ای در گروه آزمایشی دیگر تصمیم می‌گیرد.

تبصره الحاقی به ماده 59: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجوی شاهد و ایثارگری که به تشخیص ستاد توانایی ادامه تحصیل در رشته خود را نداشته باشد، می‌تواند به رشته دیگری در گروه آموزشی مربوط و یا رشته‌ای در سایر گروه‌های آزمایشی تغییر رشته دهد. در صورتی که تغییر رشته، منوط به تغییر محل تحصیل باشد، با تأیید و معرفی اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت متبوع، دانشگاه مقصد ملزم به پذیرش دانشجو می‌باشد.

ماده 60:

دانشجویان دوره دکتری پزشکی عمومی، دندانپزشکی، داروسازی و دامپزشکی یا دوره‌های کارشناسی ارشد پیوسته، که به دلایلی از تحصیل در دوره مربوط منع شده‌اند، در صورتی که حداقل واحدهای معادل دوره کاردانی یا کارشناسی را گذرانده باشند، با تصویب شورای آموزشی دانشگاه و با احتساب واحدهایی که گذرانده‌اند، می‌توانند به یکی از رشته‌های گروه پزشکی یا یکی از رشته‌های مرتبط با آن در گروه دیگر، در مقاطع کاردانی یا کارشناسی، تغییر رشته دهند و پس از تطبیق واحدهای گذرانده شده، در رشته جدید، به ادامه تحصیل پردازند.

تبصره:

در صورتی که دانشگاه مبدأ، فاقد رشته متناسب برای تغییر رشته این گونه دانشجویان باشد، شورای آموزشی دانشگاه نظر خود را دایر بر تغییر رشته دانشجو، حسب مورد به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

یا معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اعلام می کند، تادانشجو را در یکی از دانشگاههای دیگر جایابی نمایند.

ماده 61:

متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را همراه مدارک لازم، حداقل 6 هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه محل تحصیل خود تسلیم نماید.
توجه: دانشجویان می توانند برای دریافت فرم تغییر رشته توأم با انتقال دائم در مهلت های مقرر که از سوی اداره امور آموزشی دانشگاه تعیین می گردد به اداره پذیرش و ثبت نام اداره کل آموزش دانشگاه مراجعه نمایند.

ماده 62:

تغییر رشته از مقاطع کارشناسی به مقطع کاردانی بلامانع است. در این حال برای این گونه دانشجویان، حداکثر مدت مجاز تحصیل بر مبنای دوره کاردانی محاسبه و به ازای هر 20 واحد پذیرفته شده از دانشجو، یک نیمسال از طول تحصیل وی کاسته می شود.

فصل یازدهم پذیرش واحدهای درسی

ماده 63:

معادل سازی و پذیرش دروسی که قبول شدگان آزمون سراسری قبلا در دانشگاهها یا دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده اند با رعایت شرایطی به شرح زیرمجاز است:
1) دانشجو با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشد.
2) دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.

(الحاقی)

مفهوم این بند به منزله موسساتی است که از طریق آزمون سراسری سازمان سنجش آموزش کشور دانشجو می پذیرند.

3) تحصیل دانشجو در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی باشد.
4) محتوای آموزشی دروس گذرانده شده دانشجو با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی اشتراک محتوایی داشته و نمره هر یک از دروس از 12 کمتر نباشد.

تبصره 1:

معادل سازی و پذیرفتن دروس توسط گروههای آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام می شود.

تبصره 2:

نمرات دروس پذیرفته شده از دانشجو در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمی شود ولی در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب خواهد شد.

تبصره 3:

به ازاء هر 20 واحد از دروس پذیرفته شده دانشجو یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می شود.

تبصره 4 الحاقی به ماده 63: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

در مورد دانشجوی شاهد و ایثارگر، پذیرش دروس با حداقل نمره 10 الزامی است .

فصل دوازدهم فراغت از تحصیل

ماده 64:

دانشجویی که کلیه واحدهای درسی یکی از دوره های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته را طبق برنامه مصوب و بر اساس مقررات این آیین نامه با موفقیت گذرانده باشد، فارغ التحصیل آن دوره شناخته می شود.

تبصره 1:

تاریخ فراغت از تحصیل، روزی است که آخرین نمره درسی دانشجو توسط استاد به اداره آموزش دانشکده یا دانشگاه تحویل می شود.

تبصره 2:

با توجه به تبصره 1 و رعایت دقیق ماده 24 ضرورت دارد، هر دانشگاه در هر نیمسال، زمان خاصی را برای اعلام فراغت از تحصیل دانشجویان تعیین و مقدمات آن را فراهم سازد.

ماده 65: (بخشنامه شماره 2/16897 مورخ 86/9/25 معاون آموزشی وزارتخانه متبوع):

میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره تحصیل، باید حداقل 12 باشد، تا در رشته تحصیلی خود حسب مورد مدرک کاردانی یا کارشناسی دریافت کند. در صورتی که میانگین نمرات دانشجو از 12 کمتر باشد، چنانچه از نظر طول تحصیلی مانعی نداشته باشد، می تواند حداکثر تا 20 واحد درسی از درسهایی را که با نمره کمتر از 12 قبول شده است در یک نیمسال تحصیلی (در دوره کاردانی) و 2 نیمسال تحصیلی (در دوره کارشناسی)، مجدداً انتخاب و آن دروس را تکرار کند تا میانگین کل خود را جبران نماید. در این صورت نمرات دروس تکراری علاوه بر نمرات قبلی، در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل نمرات او محسوب می شود.

تبصره 1:

دانشجویی که نتواند یا نخواهد از مقررات مذکور در این ماده استفاده کند و یا علی رغم استفاده از آن نتواند کمبود میانگین کل نمرات خود را جبران نماید، در صورتی که مقطع تحصیلی او کاردانی است، از تحصیل محروم و اخراج می شود و در صورتی که در مقطع کارشناسی یا کارشناسی ارشد پیوسته باشد، براساس ماده 30 و تبصره آن می تواند با اخذ مدرک مقطع تحصیلی پایین تر فارغ التحصیل شود.

تبصره 2:

دانشجویان دوره دکتری عمومی داروسازی و کارشناسی ارشد پیوسته سایر رشته ها که بیش از 135 واحد درسی دوره را با حداقل میانگین نمرات 12 گذرانده باشند در صورتی که به دلایلی از تحصیل منع شوند، و یا مایل به ادامه تحصیل نباشند می توانند حسب درخواست خود با مدرک کارشناسی در رشته داروسازی یا رشته مربوط فارغ التحصیل شوند.

تبصره الحاقی به ماده 65: خاص دانشجویان شاهد و ایثارگر (مصوب 49 امین جلسه مورخ 86/5/30 شورای طرح و برنامه شاهد):

دانشجوی شاهد و ایثارگر می تواند دروس مزبور را در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته در 2 نیمسال و کارشناسی پیوسته حداکثر در 3 نیمسال با رعایت سایر شرایط تکرار نماید .

ماده 66:

این آیین نامه در 12 فصل، 66 ماده و 48 تبصره در جلسات 316 الی 339 شورای عالی برنامه ریزی مورد بررسی قرار گرفت و سرانجام در جلسه 339 مورخ 1376/2/14 به تصویب نهایی رسید و از تاریخ تصویب برای آن دسته از دانشجویانی که از سال تحصیلی 77-1376 وارد دانشگاهها و موسسات آموزش عالی می شوند لازم الاجرا است. از این تاریخ به بعد تمام آیین نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعمل های مغایر با آن برای این قبیل دانشجویان لغو می شود.